

Thema 4 Dieren

2e EDITIE

Inhoud

HOOFDSTUK 1	Dieren houden	2
HOOFDSTUK 2	Productiedieren	11
HOOFDSTUK 3	Huisvesting en voeding van productiedieren	26
HOOFDSTUK 4	Gezelschapsdieren verzorgen	45
HOOFDSTUK 5	Technologie en duurzaamheid	72
HOOFDSTUK 6	Eindopdracht	86

HOOFDSTUK 1

Dieren houden

Dit leer je in dit hoofdstuk:

1.	Je kunt uitleggen welke soorten dieren er zijn.
2.	Je kunt uitleggen waarom je moet letten op de gezondheid en het welzijn van dieren.
3.	Je kunt uitleggen welke verschillende soorten mest er zijn.

SOORTEN DIEREN

In Nederland houden we veel dieren. Deze dieren kun je verdelen in soorten.

GEZELSCHAPSDIEREN

Dieren zijn al heel lang bij mensen in huis.

Heb je een dier omdat je het leuk vindt en verzorg je deze in huis?

Dan heb je een gezelschapsdier.

Een gezelschapsdier kost geld.

Je schaft het aan en je onderhoudt het dier.

Nederlanders hebben zo'n 27 miljoen gezelschapsdieren.

Recreatiedieren vind je bijvoorbeeld op kinderboerderijen, dierentuinen of bij een manege. Deze dieren leveren een dienst, zoals paardrijden.

Productiedieren zijn dieren die gebruikt worden voor het verkrijgen van een product. Bijvoorbeeld melk en vlees, wol en leder. Dieren die meer dan 1 product leveren heten ook wel dubbeldoelrassen.

Wilde dieren hebben geen verzorging van de mens nodig.
Ze redden zichzelf en helpen elkaar waar nodig.

Wel proberen wij deze wilde dieren te beschermen en te redden.
Er worden producten van wilde dieren verhandeld, maar daarmee is zo'n wild dier nog geen productdier.
En vaak is het tegen de wet.

PROEFDIEREN

Proefdieren worden gebruikt voor onderzoek om behandelmethoden of geneesmiddelen te testen.

Er zijn dieren die speciaal gefokt voor onderzoek.

Meestal zijn dit cavia's, konijnen, muizen, aapjes en ratten.

Maar honden en varkens worden ook gebruikt.

De dieren hebben niet altijd een goed leven, en worden ziek gemaakt om medicijnen of andere middelen te kunnen testen.

OPDRACHT 1

Zet de dieren in de juiste soort in de tabel. Kies uit:

- Melkkoe - Goudvissen in kom thuis - rodeostier - Paard in manege - Papegaai in Artis - Zebra
- Geit op school - melkgeit - Berner sennenhond - Schaap op een kinderboerderij - orangoetan
- Kat op een boerderij - Drugshond - Dolfijn in Dolfinarium

Gezelschapsdier	Productiedier	Wild dier	Recreatiedier

DIEREN HOUDEN

Als je dieren houdt moet je zorgen voor:

- een plaats voor de dieren om te wonen (huisvesting)
- voer voor de dieren
- verzorging van de dieren zodat ze gezond en gelukkig blijven.

GOEDE VERZORGING

Als je dieren houdt moet je ze goed verzorgen. Dat betekent:

- De dieren kunnen hun natuurlijk gedrag vertonen.
- De dieren worden verzorgd door iemand die daarvoor de juiste kennis en vaardigheden heeft.
- Zieke en gewonde dieren worden meteen verzorgd.
- De dieren hebben een goede huisvesting.
- De dieren krijgen voldoende gezond - en voor hun soort geschikt - voer en water.
- De dieren krijgen voldoende verse lucht en zuurstof.

LEEFOMGEVING

De plek waar het dier leeft heet de leefomgeving.

De natuurlijke leefomgeving van een dier past het beste bij zijn natuurlijke behoeftes.

Bij een goede leefomgeving horen goede voeding en huisvesting.

GOEDE HUISVESTING

Huisvesting is de plek waar dieren kunnen eten, liggen en lopen. Zoals het hok, de stal, de ruimte waarin het dier leeft.

- De dieren hebben voldoende ruimte om vrij te bewegen.
- De dieren kunnen niet ontsnappen.
- De ruimte beschermt de dieren tegen slechte weersomstandigheden, gezondheidsrisico's en roofdieren.
- In de ruimtes zijn geen materialen waardoor het dier gewond kan raken.
- De materialen en de bodembedekking zijn niet schadelijk voor het dier.
- De ruimte is hygiënisch en kun je makkelijk schoonmaken en ontsmetten.
- De verlichting en verduistering in de ruimte sluiten aan bij de natuurlijke behoeften van het dier.
- De ruimte en de materialen zijn aangepast aan de behoeften die het dier van nature heeft.
- Een drachtig of zogend dier heeft voldoende en geschikte nestruimte.

OPDRACHT 2

Wat betekent huisvesting?

Welke foto's hebben met huisvesting te maken? Zet een kruisje.

Wat is een drachtig dier?

Wat is een zogend dier?

OPDRACHT 3

Wat betekent leefomgeving?

Wat is de natuurlijke leefomgeving van dieren?

Vind je het belangrijk om de leefomgeving van een productiedier zo veel mogelijk te laten lijken op de natuurlijke leefomgeving van het dier? **ja / nee**
Leg je antwoord uit.

OPDRACHT 4

Zijn er dieren bij jou op school of op je stage? **ja / nee**
Leg je antwoord uit.

Hoe ziet hun leefomgeving eruit?

Welke 2 dingen zijn het belangrijkste als het gaat om de leefomgeving van dieren?

1.

2.

MEST

Dieren geven mest of uitwerpselen.

Elk dier maakt andere drollen. Een koe maakt een vlaai, een paard een vijg en een geit kleine bolletjes.

Er zijn verschillende soorten mest: vaste mest of stalmest en vloeibare mest of drijfmest. Stalmest is droger dan drijfmest.

Een mestrobot haalt de mest op.

VASTE MEST

Vaste mest bestaat uit ontlasting, urine en stro en/of zaagsel. Stro en zaagsel nemen goed de urine op. Deze mest kun je stapelen in een [mestvaalt](#).

Vaste mestsoorten zijn:

- kippenmest
- rundveemest
- geitenmest
- nertsenmest
- konijnenmest.

VLOEIBARE MEST

Vloeibare mest is een mengsel van vaste mest en vloeibare mest van dieren. De vloeibare mest heet ook [drijfmest](#), gier of aalt.

[Gier](#) is een ander woord voor urine. In het putje onder de mestvaalt komt gier. Wanneer dit mestputje vol is, zuig je de urine eruit en meng je het met de drijfmest.

OPDRACHT 5

Hoe noem je mest die bestaat uit vaste uitwerpselen, urine en stro?

Op welke manier kun je stalmest opslaan?

Op welke manier strooi je de stalmest uit op het land?

Hoe noem je een mengsel van vaste en vloeibare mest?

Hoe noem je de vloeibare mest die hoofdzakelijk uit urine bestaat?

Op welke manier kun je drijfmest opslaan?

OPDRACHT 6

Houd een presentatie over een dier.

Voorbereiden

Over welk dier houd je een presentatie?

Uitvoeren

Maak een presentatie over het houden van een dier.

Geef in je presentatie antwoord op:

- Wat voor soort dier is het?
- Levert het dier producten?
- Hoe zorg voor het welzijn van het dier?

Geef je presentatie aan je klasgenoten en docent.

Terugkijken

Bespreek hoe het ging. Vraag om tops en tips. Tops zijn dingen die goed gaan. Tips zijn dingen die beter kunnen.

Tops die ik kreeg:

Tips die ik kreeg:

OPDRACHT 7

Dit hoofdstuk ging over dieren houden.
Beoordeel jezelf.

		
Ik kan uitleggen welke soorten dieren er zijn.		
Ik kan uitleggen waarom je moet letten op de gezondheid en het welzijn van dieren.		
Ik kan uitleggen welke verschillende soorten mest er zijn.		

WOORDENLIJST

Drijfmest

Vloeibare mest.

Gier

Vloeibare mest.

Mestvaalt

De plek waar je vast mest opstapelt.

HOOFDSTUK 2

Productiedieren

Dit leer je in dit hoofdstuk:

1.	Je kunt uitleggen welke productiedieren er zijn en wat hun productiedoelen zijn.
2.	Je kunt uitleggen hoe je moet zorgen voor het welzijn van productiedieren.
3.	Je kunt uitleggen welke type bedrijven productiedieren houden.
4.	Je kunt het verschil tussen biologische en intensieve veeteelt uitleggen.
5.	Je kunt uitleggen welke regels er in de wet staan voor het houden van productiedieren.

OPDRACHT 1

Maak een woordweb over de leefomgeving van productiedieren.

WAT ZIJN PRODUCTIEDIEREN?

Productiedieren zijn dieren die een veehouder houdt voor geld. Bijvoorbeeld koeien, schapen, kippen, varkens, geiten, eenden en paarden. Het zijn dieren die voor de mens producten maken zoals vlees, melk of wol.

SOORTEN PRODUCTIEDIEREN

Productiedieren kun je verdelen in de soorten per doel.

